

Cardiologie

Achtergrond

Cardiologie

Een cardioloog houdt zich bezig met de diagnostiek en behandeling van hart- en vaatziekten. De cardiologie heeft zich de afgelopen decennia ontwikkeld tot een zeer dynamisch vak. Niet alleen de geavanceerde diagnostiek, maar ook de intensieve medicamenteuze en invasieve behandeling van patiënten met kransslagaderlijden, kleplijden, ritmestoornissen en hartfalen zijn het dagelijkse werk van een cardioloog. Diagnostische hulpmiddelen hierbij zijn onder meer echocardiografie, scintigrafie, MRI en angiografie.

Cardiologen behandelen niet alleen volwassen patiënten met verworven hartziekten, maar ook steeds vaker adolescenten en volwassenen met aangeboren hartgebreken. Bij de meeste patiënten kan met medicatie worden volstaan, maar meer en meer kan interventie of hartchirurgie een definitievere oplossing bieden. Daarom werken cardiologen veel samen met hartchirurgen in de zogeheten 'hartteams'.

De opleiding cardiologie duurt zes jaar: twee jaar inwendige geneeskunde en vier jaar cardiologie.

beroepskeuze

Meer dan de helft (44 procent) van de 64 ondervraagde cardiologen heeft tijdens de studie het vak cardiologie overwogen. De helft (48 procent) zegt ook inwendige geneeskunde te hebben overwogen. Andere veel overwogen specialismen zijn: huisartsgeneeskunde (30 procent), heelkunde (20 procent), en anesthesiologie (17 procent). Voor 94 procent was cardiologie uiteindelijk het eerst gekozen specialisme. 11 procent begon met inwendige geneeskunde.

De respondenten blijken tevreden met hun keuze; 87 procent geeft aan zeer tevreden te zijn, en 11 procent enigszins tevreden.

De cardiologen zijn gemiddeld 15 jaar geregistreerd in hun specialisme.

Het overgrote deel van de respondenten is man, slechts 14 procent van deze specialistengroep bestaat uit vrouwen. De gemiddelde leeftijd is 49 jaar.

Perspectief

meest aantrekkelijke aspecten van cardiologie

87 procent van de respondenten noemt de technisch-wetenschappelijke kanten van het vak als aantrekkelijk; het heeft veel technische kanten en is volop in ontwikkeling door het vele onderzoek dat gaande is.

Het is de *"combinatie van wetenschappelijk denken en praktisch handelen"* dat veel cardiologen aanspreekt.

Dat het vak veel positieve kanten kent, blijkt uit het feit dat 71 procent het typeert met termen als dynamisch, overzichtelijk en veelzijdig. Eén van de cardiologen noemt het een *"overzichtelijk vak, waarbij volgens bepaalde lijnen gedacht kan worden."*

Inhoudelijk wordt door 64 procent zaken genoemd als: de direct meetbare resultaten en de chirurgische kant van het vak. *"De diagnostiek en behandeling heb je grotendeels zelf in handen"*, merkt een cardioloog hierbij op.

Een derde vindt het, vaak langdurige, contact met patiënten, een aantrekkelijke kant van de cardiologie. Tot slot komen de vele acute gevallen (17 procent) en de vrijheid van handelen (11 procent) als positief naar voren.

minst aantrekkelijke aspecten van cardiologie

43 procent van de respondenten noemt het grote aantal diensten en de bijbehorende onregelmatige werktijden als minst aantrekkelijk. De aspecten hoge werkdruk en stress worden genoemd door 38 procent.

Een aantal cardiologen verklaart dat dit samenhangt met de vele acute cardiologische klachten die kunnen optreden (10 procent). 13 procent ervaart de administratie als hinderlijk. Eén van de respondenten relativeert dit laatste aspect: *"De administratieve rompslomp is vervelend, maar hier komt door ontwikkelingen in de informatica wel verbetering in."*

wat de co-assistent moet weten als hij voor cardiologie kiest

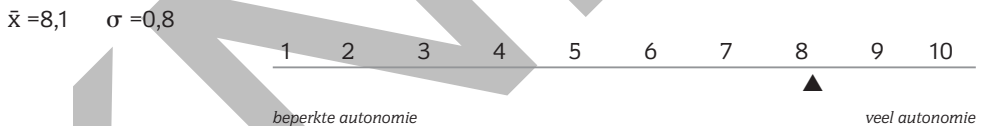
Een derde van de ondervraagden waarschuwt voor de lange en onregelmatige werktijden. Ook de hoge werkdruk wordt genoemd door ruim een kwart (26 procent). 10 procent van de respondenten waarschuwt voor de zware fysieke belasting die het beroep met zich meebrengt. Eén cardioloog zegt: *"In acute situaties zal je vrij snel moeten kunnen beslissen"*, en spreekt daarmee voor 10 procent van de groep.

Eveneens 10 procent benadrukt dat inzicht en interesse in techniek noodzakelijk is. Volgens één van de respondenten maakt dit het vak overzichtelijk: *"Binnen de cardiologie kan veel, zo niet alles, gemeten worden waardoor het vak weinig onzekerheden kent."*

Kritische factoren

autonomie

Cardiologen ervaren een ruime mate van autonomie in hun vak; ze scoren deze factor gemiddeld met een 8,1. Slechts 19 procent geeft een score van 7 of lager.

patiëntenzorg

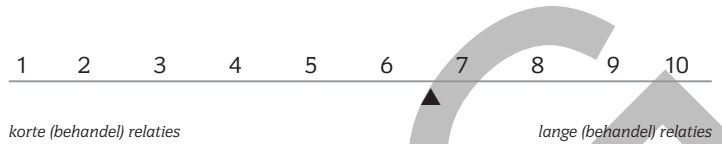
De cardiologen besteden, gemiddeld genomen, het grootste deel van hun tijd aan directe patiëntenzorg. Slechts 2 procent heeft meer tijd nodig voor andere activiteiten; zij geven een score van 5 of lager.

continuïteit behandelrelaties

Gemiddeld genomen hebben cardiologen iets vaker langdurige dan korte behandelrelaties. 77 procent van de ondervraagden geeft een score van 6, 7, 8 of 9.

$\bar{x} = 6,6$ $\sigma = 1,7$

variatie

Het gemiddelde van 8,0 laat zien dat cardiologen een ruime mate van variatie in hun werk hebben. 94 procent van de ondervraagden geeft bij deze vraag een score van 7 of hoger.

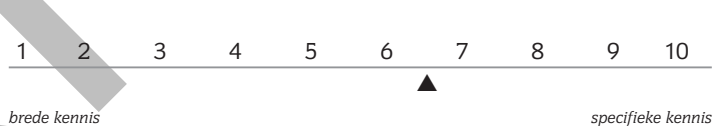
$\bar{x} = 8,0$ $\sigma = 1,0$

vereiste deskundigheid

Zoals bij veel specialismen loopt de mening van de cardiologen op dit aspect uiteen. De ruime spreiding in antwoorden laat dit zien. Toch neigt men naar de specialistische kant; 80 procent geeft een score van 5 of hoger.

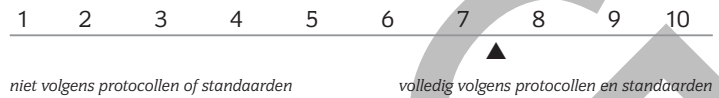
$\bar{x} = 6,5$ $\sigma = 2,0$

standaardisering van werk

Cardiologen geven aan dat protocollen een belangrijke plaats innemen in de alledaagse praktijk. Slechts 5 procent geeft een score van 5 of lager.

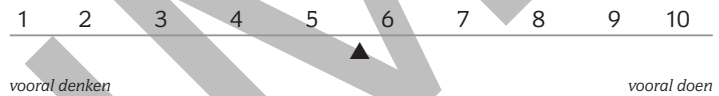
$\bar{x} = 7,5$ $\sigma = 1,0$

denken versus doen

Veel van de cardiologen geven aan dat hun vak een gelijke combinatie is van doen en denken. Toch neigt de gemiddelde score iets meer naar de kant van het 'doen'. 52 procent geeft dan ook een 6, 7 of 8, tegenover 16 procent dat een 4 of lager scoort.

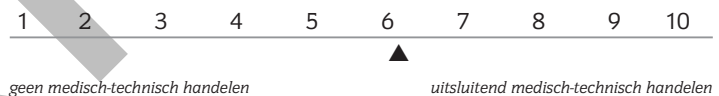
$\bar{x} = 5,7$ $\sigma = 1,4$

medisch-technisch handelen

Cardiologen geven aan dat hun werk voor iets meer dan de helft bestaat uit medisch-technisch handelen. 66 procent geeft een score van 6 of hoger.

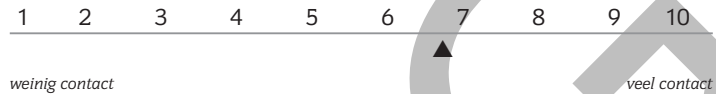
$\bar{x} = 6,1$ $\sigma = 1,6$

interactie andere medische disciplines

20 procent van de ondervraagden geeft met een score van 5 of minder aan dat ze weinig contact hebben met andere medische disciplines. 64 procent geeft een score van 7 of hoger: de mate van interactie is dus eerder redelijk hoog dan laag.

$\bar{x} = 6,9$ $\sigma = 1,8$

inhoudelijke voldoening

De vakinhoudelijke voldoening van cardiologie is hoog. Gemiddeld waarderen de ondervraagden het met een 8,6. Slechts 9 procent geeft een score van 7 of lager; de laagste score is een 5.

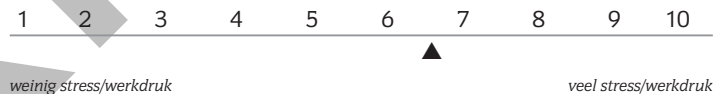
$\bar{x} = 8,6$ $\sigma = 1,0$

werkdruk

De cardiologen geven met een gemiddelde score van 6,5 aan dat de werkdruk eerder hoog dan laag te noemen is, al lopen de meningen hierover enigszins uiteen: 27 procent geeft een score van 5 of lager, tegenover 38 procent dat een score van 8 of 9 geeft.

$\bar{x} = 6,5$ $\sigma = 2,1$

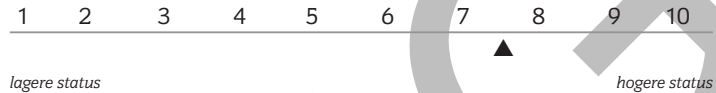

status ten opzichte van andere medische disciplines

Cardiologen hebben, naar eigen zeggen, een hogere status dan veel andere specialisten. Slechts 14 procent geeft, met een score van 6 of lager, aan dat hun vak een gelijke of lagere status oplevert, waarbij 5 de laagste score is. De spreiding van de antwoorden is gering.

$\bar{x} = 7,5$ $\sigma = 1,0$

vrije tijd

Met een gemiddelde score van 4,8 geven de cardiologen aan dat er eerder sprake is van onvoldoende vrije tijd, dan voldoende vrije tijd. Er is echter wel sprake van een hoge spreiding in de scores. 41 procent geeft aan wel voldoende vrije tijd over te houden (score 6 of hoger).

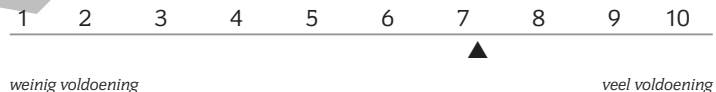
$\bar{x} = 4,8$ $\sigma = 2,3$

werkomstandigheden

De cardiologen blijken tevreden te zijn met hun werkomstandigheden: 45 procent scoort op deze schaal een 8 of hoger. Slechts 8 procent lijkt echt ontevreden te zijn; zij geven een score van 4 of lager.

$\bar{x} = 7,1$ $\sigma = 1,6$

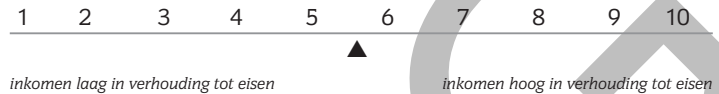

inkomen

Gemiddeld genomen vinden cardiologen dat hun inkomen in verhouding staat tot de gestelde eisen. Een derde van de ondervraagden (33 procent) geeft een relatief hoge score van 7, 8, of 9.

$$\bar{x} = 5,7 \quad \sigma = 1,6$$

Beroepsuitoefening patiëntenpopulatie

100 procent van de ondervraagde cardiologen werkt rechtstreeks met patiënten. Ze hebben gemiddeld 84 patiëntencontacten per week.

Twee derde (66 procent) van de contacten bestaat uit poliklinische patiënten. 28 procent betreft klinische patiënten, en slechts 6 procent bestaat uit telefonische contacten.

Leeftijdsopbouw:

65-plusser	52 %
Volwassene	47 %
Kind	1 %
Zuigeling/kleuter	-

De cardiologen schatten de verhouding mannelijke en vrouwelijke patiënten op ongeveer 6:4.

45 procent van de cardiologie patiënten heeft volgens de respondenten chronische klachten. 26 procent van de patiëntengroep heeft acute klachten. 8 procent wordt door de cardiologen gezond genoemd, en 15 procent als gezond maar met enige gezondheidsklachten. Een cardioloog ziet niet veel terminale patiënten (5 procent).

Het merendeel van de patiënten heeft een lichamelijke aandoening (86 procent). Slechts een klein deel van de cardiologiepatiënten heeft een psychische of een psychosociale aandoening (in beide gevallen 7 procent).

meest voorkomende symptomen/ziektebeelden/themata

Hartfalen	81 %
Hartritmestoornissen	80 %
Angina pectoris	72 %
Myocardinfarct	56 %
Hartklepgebreken	24 %

meest uitdagende symptomen/ziektebeelden/themata

Hartfalen	23 %
Myocardinfarct	23 %
Hartritmestoornissen	19 %
Angina pectoris	19 %

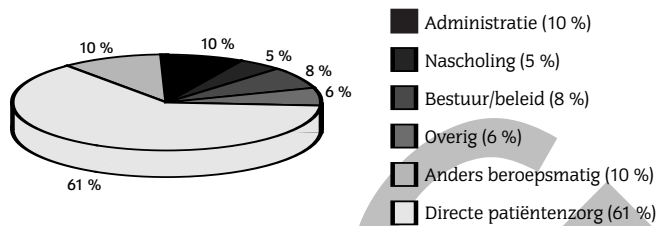
type praktijk

Ruim drie kwart van de cardiologen werkt zelfstandig (79 procent), twee tiende werkt in loondienst. Geen van de respondenten heeft een solopraktijk. 86 procent geeft aan in een groepspraktijk te werken. Er werken veel meer cardiologen in algemene ziekenhuizen (73 procent) dan in academische ziekenhuizen (13 procent). 3 procent is werkzaam in andere instellingen binnen de gezondheidszorg. Van de ondervraagde cardiologen heeft 5 procent een universitaire betrekking.

invulling werkweek

De werkweek van een cardioloog bestaat gemiddeld uit 53 uur. Het merendeel van de respondenten geeft dan ook aan tussen de 40 en 60 uur per week te werken. 20 procent zit nog boven de 60 uur, terwijl 11 procent 40 uur of minder werkt.

Directe patiëntenzorg vormt het grootste deel van de werkweek; gemiddeld wordt er 32 uur aan besteed. Andere beroepsmatige activiteiten kosten gemiddeld 4 uur per week. De procentuele verdeling van de uren over de verschillende soorten activiteiten is als volgt:

slotopmerking

11 procent van de cardiologen noemt hun vak tot besluit mooi, boeiend en interessant. Eén van de ondervraagden noemt het: *"Een dynamisch vak dat in Nederland op hoog niveau staat, en volop in ontwikkeling is."*

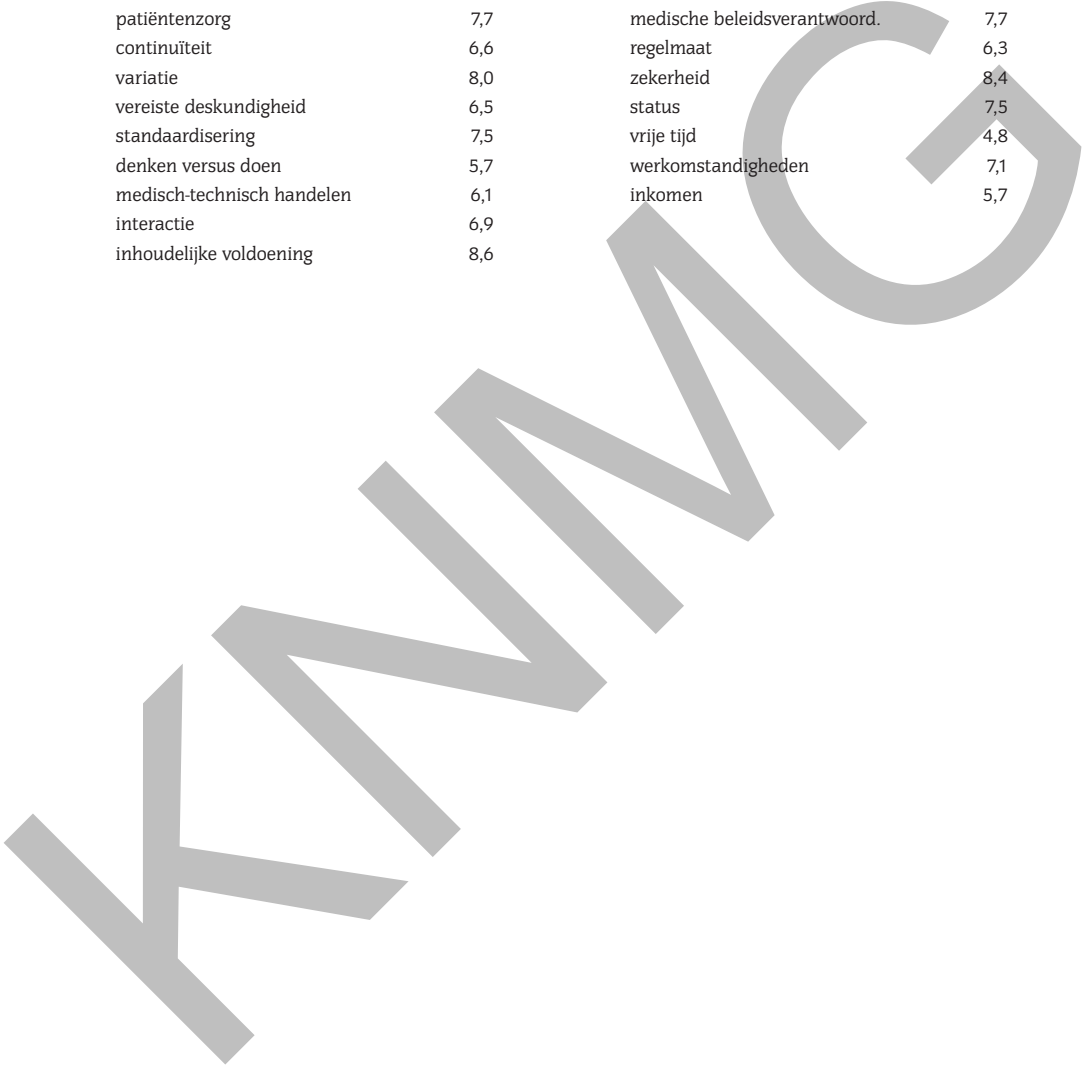
Die ontwikkelingen maken cardiologie tot een vak waarin de specialist goed op de hoogte moet blijven. *"Het specialisme is in snelle evolutie waardoor de sub-specialiteiten een steeds grotere rol zullen gaan spelen. Daarop inspelen is van groot belang."*

Zoals blijkt uit de antwoorden op de vakinhoudelijke vragen, en de vragen over de werkomstandigheden, eist het vak veel van een cardioloog. Hier tegenover staat dat het een enorm bevredigend vak kan zijn. Eén respondent vat het als volgt samen: *"Het is een bovengemiddeld vak wat betreft inzet, voldoening, waardering, werkdruk, stress en inkomen."*

Een aantal cardiologen benadrukt dat ze in hun vak de ideale combinatie van doen en denken hebben gevonden. Of, zoals één van de ondervraagden het stelt: *"Als je niet kunt kiezen tussen een beschouwend of snijdend vak moet je cardioloog worden."*

gemiddelde scores voor kritische factoren

inhoud van het werk	gemiddeld	context beroepsuitoefening	gemiddeld
autonomie	8,1	werkdruk	6,5
patiëntenzorg	7,7	medische beleidsverantwoord.	7,7
continuïteit	6,6	regelmaat	6,3
variatie	8,0	zekerheid	8,4
vereiste deskundigheid	6,5	status	7,5
standaardisering	7,5	vrije tijd	4,8
denken versus doen	5,7	werkomstandigheden	7,1
medisch-technisch handelen	6,1	inkomen	5,7
interactie	6,9		
inhoudelijke voldoening	8,6		

Oefening

Als je het bovenstaande beroepsprofiel goed hebt doorgelezen, maak dan de volgende oefening:

Schrijf hieronder je top-vijf van kritische factoren;

Zet in kolom A de scores die je in de 'Voorbereiding' aan elk van deze factoren hebt gegeven;

Zet in kolom B de gemiddelde scores die je in het hierboven beschreven profiel aantroft;

Trek de scores in kolom B af van die in kolom A en schrijf het resultaat in kolom C;

Tel de cijfers in kolom C op. *Let op: negeer + en - tekens!*

Hoe dichterbij het totaal-getal bij de 0 ligt, des te waarschijnlijker het is dat dit specialisme aansluit bij je wensen. Verder onderzoek is natuurlijk geboden. Dit cijfer alleen zegt niet zoveel voordat je het hebt vergeleken met die voor andere specialismen!

Kritische factoren	A (jouw waardering)	B (gemiddelde score)	C (verschil)
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----

Totaal:

KANING

ISBN: 90 71941 46 9
Copyright 1999

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNMG te Utrecht.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16b Auteurswet 1912, het besluit van 20 juli 1974, Staatsblad 471, en art. 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijke verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprerecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatie werken (art. 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de KNMG te wenden.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Daar waar 'hij' staat in de navolgende hoofdstukken, wordt ook 'zij' bedoeld.